

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΗΣ,
ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ ΚΑΜΝΕΙ Η ΘΕΑ ΤΣΗ ΧΑΡΑΣ

Μην το 'χετε παράξενο, άρχοντες τιμημένοι,
ανέν και τώρα βρίσκεστε ξάφνου πρεμαζωμένοι
'ς τούτα τα δάση σήμερα, γιατί δική μου χάρη
σας ήφερε χαρά πολλή πασένας σας να πάρει.
5 Μα, φαίνεται μου, βλέπω σας κι όλοι σας καρτερείτε
περίσσα πεθυμητικοί εμέ ν' αφουκραστείτε.
Και το πρεπό 'ναι να σας πω και να σας φανερώσω
ποιαν όμορφη ξεφάντωση θέλω να σάσε δώσω.
Θεά 'μαι μπορεζάμενη, καλά κι η φορεσά μου
10 και το δοξάρι οπού βαστώ κι οπίσω τα μαλλιά μου
να 'ν' σκορπιστά 'ς τσι νόμους μου και όσοι με συντηρούσι
για βοσκοπούλα κάνουνσι τσ' Ίδας να με κρατούσι.
Κι εδόθη μ' ολομόναχη τον κόσμo να γεμίζω
χαρές και περιδιάβασες κι απ' όλους να ξορίζω
15 τα πάθη και τα βάσανα και τσ' έγνοιες τσι μεγάλες
κι όλα τα βάρη τση καρδιάς κι όλες τσι πρίκες τσ' άλλες.
Κι ήμouνε τον αλλοτινό καιρό συνηθισμένη
σε τόπους βγενικότατους να 'μαι κατοικημένη.
Γιαύτος τσι χώρες έπρασσα κι εσυντηρούσα μ' όλοι
20 σε γάμους, σε ξεφάντωσης καματερή και σκόλη.
Κι ουδ' ένα απ' αυτούς άφηνα να στέκει πρικαμένος,
μα πάντα του χαιράμενος και καλοκαρδισμένος.
Γιατ' εσπουδάξαν όλοι τως να 'χουσι πάσα μέρα
χιλιώ λογιώ ξεφάντωσης στη νιότη κι εις τα γέρα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- 25 Κι ως είχαν αγαθά πολλά, με σπλαγχνοσύνη πλήσα
πάσα καιρό αλλήλως τως σ' άμετρη αγάπην ήσα.
Σαν και τον ουρανό τη γη κοινή 'χ' ανάμεσά τως,
κοινά 'σανε τά σπέρνασι, κοινά τα πωρικά τως.
Δεν εγνωρίζα διαφορές, σύγχυσες κι αταξιάδες,
- 30 μα 'σανε δίχως ατυχίες και δίχως πελελάδες·
γέροντες δίχως πονηριά και δίχως κακοσύνη.
Ω! καλορίζικοι καιροί αλλότες που 'σα εκείνοι!
Μ' απήτις, δεν κατέχω πώς, γνώμην αλλάζαν ούλοι
κι εμείνασι του χρυσαφιού και τση πλουσότης δούλοι
- 35 και βαρεμένους λογισμούς κι έγνοιες επροκαλέσα
με χίλια πάθη και καημούς στο λογισμό ντως μέσα,
πάσα κιανείς για λόγου του ξεχωριστά κοπιώντας,
φυλάσσοντας το πράμα ντου και των αλλών αρπώντας
και κλάηματα και διαφορές, πολέμοι και θανάτοι
- 40 κι άλλες περίσσεσ ατυχίες πάντα 'σανε γεμάτοι,
τσι χώρες τως εβάλθηκα σαν το 'καμα ν' αφήσω
κι εισέ βουνιά και δάσητα να 'ρθω να κατοικήσω,
μακρά 'πό κτύπους και φωνές κι από ζηλειές περίσσεσ
κι απ' άλλες μεγαλύτερες βασανισμένες κρίσεσ.
- 45 Και με περίσσα ευγενικούς βοσκούς γυρίζ' ομάδι
πασίχαρους κρατώντα τσι από ταχύ ως βράδι.
Κι ώρες σε γάμους βρίσκομαι κι ώρες 'ς κυνήγια πηαίνω
κι ώρες σε σπήλια δροσερά με βοσκοπούλεσ μπαίνω
κι ώρες εις όμορφα σκιανιά, 'ς πεύκους και κυπαρίσσα
- 50 μαζί τως στέκω πάντα μου κι αναγαλλιώ περίσσα.
Κι εκεί χορεύομε μαζί γή πούρι τραγουδούμε
κι ίδια τα δάση αλλήλω μας παράδεισο κρατούμε.
Γιαύτος τον καλορίζικον αλλοτινόν εκείνο
καιρό πως μόνο ευρίσκεται 'ς τούτα τα δάση κρίνω.

- 55   Κι ανέν και γάλα οι ποταμοί δεν τρέχου ωσά τζι χρόνους
              τσι παλαιούς ετρέχασι κι εκ τω δεντρώ τσι κλώνους
              τα μέλια δε στραγγίζουσι κι οι πέτρες δε μιλούσι,
              αλλά οι γιαθρώποι τσ' αρετές τσι παλαιές κρατούσι
              και δίχως πρίκες κι όχθρητες, δίχως ζηλειές και φόνους
60   περνούσι τσ' εβδομάδες τως, τσι μήνες και τσι χρόνους
              κι αναπαημένοι στέκονται σ' αγάπη πάντα ομ[ά]δι
              σ' εκείνο απού χαρίζ' η γης και δίδει το κουρ[άδ]ι.
              Μα μέσα στ' άλλα ευγενικοί τόσά 'ναι στην αγάπη
              απού, καλά και ν' άφτουσι σα στη φωτιάν η ράπη
65   κι ολημερνίς 'ς τσι μοναξές με τες αγαφτικές τως
              να σμίγουσι και να γροικού κάρβουνο <'ς> τσι καρδιές τως,
              δεν πιάνουσιν αποκοτιά κιας να στραφού να δούσι
              το πρόσωπό ντως για κακό, μα πάσκου και κοπιούσι
              με δούλεψη και κλάηματα να μπου στην όρεξή ντως,
70   γιατί το κέρδος να' χου αλλιώς δεν το 'χου για τιμή ντως,
              καθώς σας τάσσω σήμερα όλοι σας να το ιδείτε
              σε δυο βοσκούς αγαφτικούς, τιμή ποτέ να πείτε
              δε βρίσκεται σα βρίσκεται σ' ετούτα τ' αγριεμένα
              δάση και σπήλια, από βοσκούς μόνο κατοικημένα.
75   Τούτο σας έκαμε εδεπά ξάφνου να 'ρθείτε τώρα
              τόσα μαρκά εκ τσι τόπους σας κι εκ τη δική σας χώρα.

Έμμανουήλ Κριαράς & Κομνηνή Δ. Πηδώνια (επιμ.), *Γεωργίου Χορτάτση, Πανώρια*, κριτική έκδοση με εισαγωγή, σχόλια και λεξιλόγιο Εμμανουήλ Κριαρά. Αναθεωρημένη με επιμέλεια Κομνηνής Δ. Πηδώνια, Ζήτηρος, Θεσσαλονίκη 2007.